

مقدمه

موزه‌ها به عنوان نهادهای فرهنگی و آموزشی بیش از هر نهاد دیگری در جوامع بشری از نظر کمی و کیفی در حال گسترش بوده‌اند و در ارتقا بخشیدن به فرهنگ عمومی جوامع نقش مهمی ایفا می‌کنند. به طوری که بیش از نود و پنج درصد موزه‌ها بعد از جنگ جهانی دوم تأسیس شده‌اند و به سرعت رو به افزایش‌اند. این رشد نشان‌دهنده اهمیت موزه‌ها و نقش آن‌ها در تعالی جامعه است. رشد کمی و کیفی موزه‌ها بیانگر تغییرات علمی و فرهنگی در جوامع بوده و تغییرات علمی، فناوری و فرهنگی موجب تغییرات در نحوه مدیریت موزه‌ها و شیوه خدمت‌رسانی آن‌ها شده است و در حوزه نظری نیز سبب ظهور نظریه‌های جدید در حوزه موزه و موزه‌داری می‌شود. توسعه کمی و کیفی موزه‌ها به دلیل استقبال کم‌نظیر مخاطبان و نقش علمی، آموزشی و تفریحی آن‌ها در جامعه صورت می‌گیرد. امروزه دغدغه عمده موزه‌ها، مخاطب‌شناسی و جذب مخاطب بیشتر است و این خود مسئولیت موزه‌ها را در پاسخگویی به مخاطبان افزایش داده و نقش اجتماعی موزه‌ها به سرعت رو به گسترش است. موزه‌ها به جای حفاظت از اشیاء و نمایش آن‌ها، به نیازهای مخاطبان می‌اندیشند و سعی می‌کنند به حل برخی از معضلات اجتماعی کمک کنند. از سوی دیگر امروزه موزه‌ها به عنوان مؤسسه آموزشی غیر رسمی در کنار آموزش رسمی فعالیت می‌کنند و تجربه‌های فنی و مهارتی را از طریق مشاهده و تعامل با اشیاء، خیلی سریع‌تر از کلاس‌های درس به مخاطب انتقال می‌دهند. در همین راستا متخصصان تعلیم و تربیت معتقدند چون نظام آموزشی رسمی نمی‌تواند به تنهایی آموزش پایدار را در جامعه برقرار نماید؛ بنابراین همکاری موزه‌ها با مدارس می‌تواند آموزش پایدار را برای جامعه به ارمغان آورد. برای تحقق بخشیدن به این امر، موزه‌ها

بیش از هر زمانی به کارشناسان و موزه‌داران ماهر نیاز دارند تا رشد کیفی موزه‌ها صورت گیرد. بدیهی است که این مهم بدون تربیت نیروی انسانی و توسعه کیفی موزه‌ها ممکن نیست.

در کشور ما نیروی انسانی آموزش دیده می‌تواند موزه‌ها را هماهنگ با استانداردهای جهانی اداره نماید و به خوبی در خدمت مخاطبان موزه باشد. این کتاب برای پاسخگویی به نیازهای علمی و آموزشی دانشجویان و پژوهشگرانی تهیه و تدوین شده است که به نحوی در حوزه موزه و موزه‌داری و مطالعات موزه‌ای مشغول به تحصیل و یا پژوهش هستند. امیدواریم این کتاب کمک مؤثری در زمینه تدریس مدرسان و یادگیری دانشجویان باشد و مورد استفاده همه علاقه‌مندان موزه و علم موزه‌داری قرار گیرد.